

významů do městského prostoru jednotlivými aktéry ve městě v polském prostředí vystoupila Hana Červinková z University of Lower Silesia, Wrocław. Obdobné téma na případu Maďarů a Slováků v Praze otevřela i Marianna Mészárosová z Filozofické fakulty UK Praha. Mezi další přednášející v této oblasti patřili Artem Rabogoshvili z Max-Planck-Institut v Halle a Hannah von Bloh, Tim Kaiser a Ruediger Korff z Universität Passau.

Do páté skupiny referátů, zaměřených na prostorovou disperzi cizineckých komunit ve městě, spadá vystoupení Zdeňka Uherka z Etnologického ústavu AV ČR, v. v. i., který se zabýval prostorovou disperzí imigrantů v České republice. Z prostředí pražských základních škol pak toto téma dále rozvedl Tomáš Kostecký ze Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i.

Konference byla bezesporu úspěšným počinem, při kterém se sešli u jednoho stolu badatelé z různých institucí k diskusi nad živými tématy současnosti. V horizontu dvou let se lze těšit na publikaci některých klíčových příspěvků v tematické monografii v rámci Urban Series v nakladatelství Ashgate.

Veronika Beranská (EÚ AV ČR, v. v. i.)

7. TAGUNG ZUR HINTERGLASKUNST, MAXIMILIAN MUSEUM AUGSBURG, 5.–6. 10. 2012

Ve dnech 5.–6. 10. 2012 se v prostorách Maximiliánova muzea v Augsburgu uskutečnil sedmý ročník mezinárodních interdisciplinárních jednání věnovaných fenoménu podmalby (tj. malbě za studena

na spodní stranu tabulového skla). Organizátorem těchto akcí je významný německý badatel Wolfgang Steiner ve spolupráci s kulturními, vysokoškolskými i vzdělávacími institucemi. V letošním roce byl organizačním partnerem spolek augsburgských muzeí Kunstsammlungen und Museen Augsburg, vloni např. Institut für Kunstgeschichte der Universität Würzburg.

Konference se odehrává na poli institucí, v jejichž fondech se nacházejí bohaté kolekce podmaleb, anebo na tradičních místech jejich výroby. Například v roce 2007 jednání proběhlo v bavorském městečku Oberammergau, jež patřilo k významným centrům podomácky vyráběných podmaleb a dřevořezb. Město Augsburg se naopak řadí mezi nejdůležitější evropská centra řemeslné, cechovní malby na skle, která se zde ve velkém rozvíjela zhruba od poloviny 18. století a s jejímiž reprezentanty se můžeme setkat i v českých sbírkových fondech.

Okruh přednesených referátů odrážel složení účastníků konference, mezi nimiž dominují zástupci společenskovědních oborů (umělečtí historikové, etnografové), muzejní pracovníci, restaurátoři i sběratelé. Témata příspěvků reflektovala mj. výstavu augsburského malíře 18. století J. W. Baumgartnera a současné výtvarnice Kathriny Rudolph, jejichž vernisáže byly doprovodnými akcemi konference.

Historicko-umělecky zaměřené referáty spojené s Baumgartnerovou tvorbou a augsburskou produkcí podmaleb reprezentovaly např. příspěvky Josefa Straßera *Johann Wolfgang Baumgartner – Vom Hinterglasmaler zum Freskant*, zabývající se umělcovou biografií, Julie Quandtové „*Priester, Huren, weiße Pferde*“ – *Zum Motiv des Pont-Neuf in*

Johann Wolfgang Baumgartners Parisveduten, rozebírající malířovy veduty mostu Pont-Neuf nad Seinou, či Berna Heymera *Spekulationen über einige ungewöhnliche Hinterglasbilder*. Problematiky obtížného restaurování podmaleb se dotýkal referát Julie Biglerové *Vorstellung des BFH-Forschungsprojektes „Degradation an Hinterglasmalerei“*, Marca Gutmanna a Simone Bretzové *„König Ludwig der Heilige“ – Vier Hinterglasgemälde von Cornel Suter neu entdeckt*.

Etnograficky zaměřené referáty se vztahovaly k regionálním variantám zlidovělé malby na skle (Luboš Kafka, *Volkstümliche Hinterglasbilder aus der Slowakei*, Ruprecht Mayer, *Klappsymetrie und Serie – Zu einigen Charakteristika nordchinesischer Hinterglasbilder*) i k jejich specifickým zákonitostem (Alena Kalinová, *Wallfahrtsmadonnen in der mährischen Hinterglasmalerei*). Zbytek referátů reflektoval převážně moderní tvorbu podmaleb.

Bezespornu objevná byla doprovodná výstava Johann Wolfgang Baumgartner (1702–1761): *Veduten hinter Glas*. Jeden ze zakladatelů tzv. augsburského stylu prodělal poměrně komplikovaný vývoj od kováře přes malíře podmaleb, kresliče, který připravoval návrhy pro grafiky augsburských tiskařů, až po malíře obrazů a fresek (mj. poutní kostel Neuburg an der Donau). Baumgartner je autorem 22 známých podmaleb – fantazijních pohledů na přístavy a města, obvykle vytvářených podle grafických předloh Melchiora Küssela, mezi nimiž figuruje i šest reálných vedut (mj. pařížský Point-Neuf). Na rozdíl od augsburských malířů podmaleb 2. poloviny 18. století, kteří na Baumgartnerovu tvorbu do jisté míry navázali a rozvinuli cechovní výrobu podmaleb

s celoevropským dosahem, používal malíř vlastní techniku malby vápennými barvami. Nepostupoval obráceně jako při technice podmalby (od malby detailů, přes větší plochy, po pozadí) ani nenechával zaschnout jednotlivé barevné vrstvy. Jeho pracovní postup byl blízký klasické malbě pomaleji schnoucími barvami (tzv. malba z mokra do mokra – *nass-in-nass*) s tím, že plochy a plošky určené pro jednotlivé postavy či detaily vyškrabával a znovu domalovával. Poměrně detailní a velmi přesná soustava kontur, která je pro Baumgartnera typická, vznikla vyrytím do barevné vrstvy a podložení černé podložky. Výstavu doplňuje vydání výstavního katalogu Christofa Trepesche.

Luboš Kafka (EÚ AV ČR, v. v. i.)

NOVÁ ANTROPOLOGICKÁ PERIODIKA: *CULTUROLOGIA*; *ANTHROPOLOGIA INTEGRA*

Za poslední tři roky doplnily stávající řadu českých antropologických periodik dva nové tituly: jednak *Culturologia*, jednak *Anthropologia integra: časopis pro obecnou antropologii a příbuzné obory*. Oba časopisy se zrodily ve vysokoškolském prostředí na pracovištích výrazně ovlivněných antropologickým diskurzem. Dokonce lze konstatovat, že časopisy nesou osobnostní pečeť svých zakladatelů, českého kulturologa Václava Soukupa a moravského archeologa Jaroslava Maliny, podle nichž je možné jejich žáky a vědeckovýzkumné aspirace označit jako „pražskou antropologickou školu“ a „brněnskou antropologickou školu“.